SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY *УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК*

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 43. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 7, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 7-го БЕРЕЗНЯ 1995 р. Ч. 43. РІК CII.

Л. КРАВЧУК ВВАЖАЄ, ЩО УРЯД ПОВИНЕН ОЧОЛИТИ ПРЕЗИДЕНТ

Київ (Р. Р.). — У четвер, 2-го березня, колишній Президент України Леонід Кравчук на прохання журналістів прокоментував повідомлення про резиґнацію Віталія Масола.

На думку Л. Кравчука, від того, хто очолюватиме Уряд — Президент чи прем'єр-міністер — залежатиме подальший шлях України. При розгляді закону про владу в парляменті, Л. Кравчук має намір відстоювати лінію про необхідність очолювання Уряду Президентом. „Інакше Л. Кучма повторить усі мої помилки", — додав колишній Президент. Якщо Президент Кучма відстоює доцільність збереження Кабінету Міністрів, але хоче формувати його самостійно, без парляменту, то в такому випадку Верховна Рада нестиме відповідальність за дії Уряду, оскільки він буде завершений нею.

Л. Кравчук зазначив, що сам він формувався не як економіст, тому йому було важко очолювати Уряд. Для Л. Кучми це легше, оскільки він є представником економічної системи, автором реформ, які „він повинен не лише проголошувати, але й здійснювати".

Колишній голова Верховної Ради України Іван Плющ вважає резиґнацію В. Масола явищем об'єктивним. На його думку, Масол очевидно не хоче „цілковито підтримувати лівизну сил, які його висунули", і водночас не хоче зраджувати свій професіоналізм та реформи, до яких він схилявся. На думку Плюща, прем'єр-міністром може стати молода, енерґійна людина із життєвим і професійним досвідом. І саме новий прем'єр-міністер має визначити чи підбирати собі новий кабінет, чи залишити старший. Резиґнацію Масола Плющ не пов'язує із ймовірністю зміни керівництва парляменту. За його висловом, „крісло під Олександром Морозом не похитнулося, бо воно висить у повітрі", адже він не обраний на це становище достатньою кількістю голосів.

Лідер парляментарної фракції комуністів Петро Симоненко сказав, що „сьогодні, коли Віталія Масола змусили зрезиґнувати, ми не бачимо перепон для висловлення недовір'я всьому Урядові". Голова парляментарної фракції соціялістів Іван Чиж скзав, що „Президент має опиратися на того, кому довіряє", і В. Масол це зрозумів, тому й погодився на резиґнацію. Голова комісії з питань соціяльної політики, соціял-демократ Юрій Буздуган резиґнацію Масола вважає „спробою зберегти весь Кабінет Міністрів". Представник парляментарної фракції „Реформи" В.登Лановий думає, що резиґнація Масола не вплине на хід реформ, але може потягнути за собою резиґнацію всього Кабінету Міністрів. Тоді Президент дістане змогу зформувати новий Уряд та створити цілісну структуру управління економікою. Голова правління Національного Банку України Віктор Юценко вважає, що зміни в Уряді сприятимуть досягненню компромісу між НБУ та Кабінетом Міністрів. Представник фракції „Державність" Микола Поровський думає, що формування нового Уряду є дуже важливим у світлі дальшого існування самої Верховної Ради, оскільки „нездатність зформувати новий Уряд потягне за собою розпуск парляменту". А Президент разом з правими і центристами зформує коаліційний Уряд народного довір'я.

Сам В. Масол, відповідаючи на запитання журналістів 2-го березня, сказав, що залишиться депутатом Верховної Ради, а також працюватиме консультантом. Своє рішення він мотивував тим, що існує кілька урядових структур, „які ставлять себе вище від Кабінету Міністрів", скаржився на постійне втручання Верховної Ради у працю Уряду й також на те, що Національний Банк України став „над усіма гілками влади — парляментом, Президентом і Урядом".

За словами В. Масол, голова Верховної Ради О. Мороз не схвалює його резиґнацію і вмовляв цього не робити. Масол також вважає, що навіть ухвалення закону про владу не розв'яже проблеми, бо треба у стислі терміни — за півроку — прийняти конституцію. Він, Масол, підтримує парляментарно-президентський модель розвитку України і виступає проти частих ротацій Уряду. Щодо відносин з Росією, то Масол вважає, що нема потреби ні політичної, ні економічної для збору підписів за відновлення СССР, а потрібні нормальні економічні відносини між двома державами.

ПОМЕР РЕД. ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

Джерзі Сити, Н. Фж. — Редакція щоденника „Свобода" з великим сумом повідомляє усіх своїх читачів, що в суботу, 4-го березня, в полудневих годинах відійшов у вічність найстарший і няйбільш відданий „Свободі" співробітник ред. Іван Кедрин-Рудницький.

Смерть його наступила після двотижневого перебування у лікарнях Джерзі Сиі і Нюарку, де робилося все можливе для рятунку здоров'я, 99-літнього журналіста, який був опікою ряду лікарів із д-ром Богдаром Ворохом на чолі.

Покійний тихо відійшов у засвіти після уділення йому Найсвятіших Тайн ген. вікарієм о. Патрикієм Пащаком, ЧСВВ, парохом УКЦ св. Юра в Ню Йорку, що був особистим приятелем І. Кедрина. Майже до останньої хвилини життя він був свідомий того, що наступає, і тому висловив свої останні бажання щодо похорону і поминальних відзначень. Сумна вістка про відхід у засвіти ред. І. Кедрина блискавкою розійшлася по Ню Йорку та околицях, викликуючи загальну скорботу за цією винятковою людиною, що до 99-го року життя зберігала невичерпну вітальність, була вповні активною у громадському, політичному, а передусім журналістичному житті нашої громади. Ще 16-го січня ред. І. Кедрин брав участь у пресовій конференції журналістів „Свободи" і „Українського Тижневика" із колишнім президентом України Леонідом Кравчуком у приміщенні Екзекутиви УНС та ставив йому цікаві питання, а в навечір'я відходу на обстеження до лікарні написав останню в житті свою статтю, що появилася на шпальтах нашого щоденника 18-го лютого ц. р.

Найвірніший член редакції „Свободи" ред. І. Кедрин працював у нашому щоденнику від 1953 до 1973 року на повний час, а від 1973 р. до останньої хвилини не випускав з рук газетярського пера та щоденно відвідував редакцію, аби особисто вручити ред. З. Сниликові свою нову статтю, адже редакція стала йому самітному, від смерти вірної дружини, — другим домом, де знаходив у нас завжди підтримку, інформації, які йому з поганим зором самому було важко прочитати, а передусім тепле слово.

У 1993 році редакційний колектив „Свободи" і Український Інститут Америки відзначили 95-річчя сеньйора українських журналістів дуже теплим святочним полуденком, що зібрав понад 100 осіб із кола вірних приятелів та представників усіх провідних організацій із Екзекутивою Українського Народного Союзу на чолі. Були присутніми вперше на відзначення ювілею І. Кедрина дипломатичні представники молодої української держави, відродженням якої так тішився Покійний, та завжди підкреслював вдячність у Господові, що дожив до того часу.

Сл. п. І. Кедрин-Рудницький

І. Кедрин-Рудницький народився 22-го квітня 1896 року і всі близькі йому приятелі, а передусім співробітники редакції „Свободи", нетерпляче чекали так близької дати його 99-річчя.

(Закінчення на стор. 4)

МОСКВА ХВАЛИТЬСЯ ПЕРЕМОГОЮ НАД ЧЕЧЕНЦЯМИ

Москва. — У міністерстві оборони Росії відбулася триденна нарада генералітету, на якій ішла мова „про результати чеченської кампанії".

Російський міністер оборони Павєл Ґрачов запевнив, що його військо взяло „під цілковиту контролю" чеченську столицю, а тепер „закінчується знищення окремих груп чеченських бойовиків".

П. Ґрачов дав до зрозуміння, що всі старшини, які відмовилися виконувати антигуманні накази своїх командирів і які критикували дії російського уряду, будуть суворо покарані.

Начальник головного розвідувального управління міністерства оборони генерал Фьодор Ладиґін повідомив на нараді, що під час „успішної" операції в Чечні знищено понад 7,000 чеченців і майже всю їхню військову техніку. Разом з тим генерал Ф. Ладиґін визнав, що чеченські формації ще налічують щонайменше 14,000 вояків і що вони заснували бази опору у південносхідніх районах республіки, зокрема мають міцні укріплення довкола міст Ґудермес і Шалі. Крім того, „з деяких північнокавказьких республік і мусулманських держав" у Чечню продовжують прибувати озброєні групи.

Генерал Ф. Ладиґін повідомив також, нібито видатки міністерства оборони на чеченську опєерацію становлять 40 біл. російських рублів. У той самий час дані Інституту економічної аналізи свідчать, що війна проти Чечні висмоктала з російського бюджету принаймні 5 біл. дол., тобто у 25 разів більше, ніж стверджував генерал Ф. Ладиґін.

Командуючий російською 14-ою армією генерал Алєксандр Лєбєдь в розмові з журналістами назвав московську нараду „назрозумілим шов". Він висловив обурення з приводу того, що міністер П. Ґрачов похвалився, ніби чеченська операція була здійснена безпомильно.

Студенти стурбовані

Київ (УНІАР). — Тут 28-го лютого інформаційна служба УСС повідомила, що студенти Національної Академії Управління (НАУ), — зокрема члени осередку Української Студентської Спілки НАУ, стурбовані ситуацією в НАУ щодо української мови. Викладання в НАУ здійснюється недержавною російською мовою, що є грубим порушенням ст. 28 закону України про мови і не відповідає статутові академії, яка має назву „національної".

Президент Академії Сергій Єрьохін на неоднаразові завваги студентів обіцяв від цього семестру перевести навчання виключно на українську мову. але ніяких змін так і не зроблено.

Порушення керівництва НАУ закону про мови та неправочинне вживання в назві визначення „національна", на думку студентів, відбувається за сприянням заступника голови Верховної Ради України Олега Дьоміна, заступника голови Київської Міської Ради Івана Данькевича, віцепрем'єр-міністра з гуманітарних питань Івана Кураса та інших керівників, які підтримують НАУ.

Помер голова Конституційного суду України Л. Юзьков

Київ (Р. Р.) — Тут у четвер, 2-го березня, українська телевізія повідомила, що в той день, на 58-му році життя помер голова Конституційного суду України, доктор юридичних наук, член Академії Правничих Наук України Леонід Юзьков. Він народився в Новоселицях на Хмельниччині 28-го січня 1938 року.

Саме 2-го березня він мав виїхати до Венеції на чолі української делеґації для участи у засіданні венеціянської комісії Ради Европи.

Л. Юзьков закінчив юридичний факультет Київського Університету. Працював викладачем на юридичному факультеті, а також завідував катедрою у Вищій Партійній Школі. Від 1990 року — професор юридичного факультету Київського Університету, а від 1992 року — голова Конституційного суду України.

Ю. Зв'ягільський дав інтерв'ю ізраїльській газеті

Єрусалим, Ізраїль. — Як повідомляє з Ізраїля аґентство Ройтер колишній прем'єр міністер України Зв'ягільський дав інтерв'ю ізраїльському щоденникові „Маарів", в якому поінформовано, що він втік до Ізраїля з України тому, що побоювався за своє життя.

Він заперечив буцімто він був замішаний у нелеґальні грошеві справи в часі коли був прем'єр-міністром між 1993 і 1994 роками. Тому він, як сказав, чекає нетерпеливо на можливість повернутися в Україну, щоб доказати свою невинність.

(Закінчення на стор. 4)

В Україні будуть електронічні гроші

Київ (Р. Р.). — Тут 28-го лютого підписано угоду про надання ґренту на суму 450,000 дол. призначених для фінансування експериментального проєкту введення електронічних грошей в Україні.

З українського боку угоду підписав президент банку „ІНКО" П. Мірошніков, а з боку ЗСА амбасадор Віллім Ґрін Міллер.

Українська Органна Школа відзначає 25-ліття

Київ (Р. Р;). — Тут у середу, 1-го березня, розпочався фестиваль органної музики, присвячений 25-річчю Української Органної Школи.

В столиці України через рік після відкриття консерваторії, в 1914 році , органіст з лютеранської церкви св. Катерини німець Іван Ульне погодився навчати студентів гри на органі. Протягом чотирьох років він не досяг особливих успіхів. Наступна спроба була з 1960 до 1968 рік, коли студентів консерваторії навчала гри на органі органістка Є. Петросянц. А органіст Арсеній Котляревський у 1970 році набрав групу студентів, які й отримали професійну органну освіту.

За 25 років київська кляса органної музики із невеликої групи виросла в цілий комплекс. Тепер у консерваторії навчають гри на органах, відбуваються факультативні навчання з композиторами, теоретиками, дириґентами.

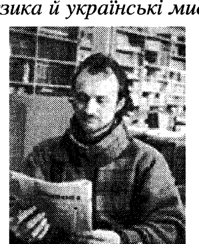
У фестивалі беруть участь понад 100 випускників київської кляси органів, дві оркестри, хор радіо і телевізія, а також кілька закордонних виконавців. Фестиваль триватиме 10 днів. Один з концертів в рамках фестивалю був присвячений пам'яті органіста Арсенія Котляревського.

Українська музика й українські мистці в Арізоні

Джерзі Сити, Н. Дж. (Г. Колесса). — Шанувальники клясичної музики міста Скоттсдейл, Арізона, незабаром матимуть небуденну можливість побувати на концерті, на якому не тільки звучатиме українська музика, але й виступатимуть українці. У вівторок і середу, 14-15-го березня, у виконанні Філгармонічної оркестри Скоттдейлу, яка саме цього року відзначає своє 20-ліття, під керівництвом молодого талановитого дириґента з України Василя Василенка звучатимуть Увертюра до опери Миколи Лисенка „Тарас Бульба" і Концерт ч. 1 для фортепіяну з оркестрою Петра І. Чайковського, соліст — Володимир Винницький. Початок концертів, які відбудуться в Мистецькому Центрі Скоттсдейлу, о год. 8-ій вечора. У справі квитків слід телефонувати на число 945-8071.

Василь Василенко походить із Київщини. Випускник Львівської консерваторії, вдосконалював майстерність у славному Великому театрі в Москві. Працював в оперових театрах Львова, Харкова, Донецького; в даний час є дириґентом Театру опери і балету в Одесі. Під керівництвом В. Василенка в різних оперових театрах відбулося багато прем'єр, серед яких — давно замовчуваної української опери Миколи Аркаса „Катерина", опери Ж. Оффенбаха „Ключ на бруківці", до 200-ліття від дня народження Дж. Россіні вперше в Україні було поставлено оперу „Шлюбний вексель". В. Василенко часто виступає і як дириґент-симфоніст. До його безумовних досягнень слід віднести здійснення звукозапису Четвертої симфонії Г. Малера із Державною симфонічною оркестрою радіо і телебачення України. Та діяльність мистця не обмежу-

(Закінчення на стор. 4)

Дириґент В. Василенко в редакції „Свободи"

Піяніст В. Винницький

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 2-ГО БЕРЕЗНЯ, республіканський сенатор з Індіяни Ричард Луґар сказав, що після родинної наради минулої неділі, 26-го лютого, він вирішив змагатися за кандидатуру Республіканської партії у президентських виборах 1996 року.Офіційне повідомлення запляновано відбути в Ідіянаполісі, столиці стейту 29-го квітня. Сенатор Луґар , якому 62 роки, підкреслює, що у своїй передвиборчій кампанії буде підкреслювати свою обізнаність у закордонній політиці, бо він колишній голова Сенатської комісії закордонних справ.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Мериленд Перріс Ґленденінґ повідомив минулого четверга, 2-го лютого, що він має на думці увести стейтову заборону палити цигарети майже у всіх місцях праці, включно з корчмами, ресторанами та готелями. Якщо це увійде в життя, то Мариленд матиме одне з найстрогіших правил у країні проти палення цигарет.

ВІРНІ РИМОКАТОЛИЦЬКОЇ Церкви в околиці Ню Йорку мають причину до радости, бо відомо стало, що Папа Іван Павло II, який минулого року з уваги на здоров'я відкликав свою подорож туди, здійснить її цього року. Офіційні чинники Ватикану не були надто відкритими на запити кореспондентів засобів масової інформації, коли повідомляли про цю подію. Сказали тільки, що до Ню Йорку Папа прибуде 4-го жовтня, виступить з промовою в Організації Об'єднаних Націй наступного дня 5-го жовтня, а від'їде з Балтимору 8-го жовтня. Продовж свого чотириденного перебування в ЗСА відвідає архидієцезії Ню Йорку та Нюарку, як і дієцезії Бруклину та Балтимору.

У РАННІХ ГОДИНАХ п'ятниці, 3-го березня,останні частини американської морської піхоти залишили береги Моґадішу в Сомалії, де впродовж кількох останніх 72 годин виконували службу охоронців відступаючих мироносних військ Організації Об'єднаних Націй. З їхнім відступом закінчено також і намагання ООН допомогти сомалійцям зорганізувати державне керівництво в країні, де воюючі племена ніяк до цього не могли самостійно дійти. Може тепер після відступу усіх закордонних добродіїв, сомалійці візьмуться за діло обрання уряду та стабілізації країни, як висловився колишній спеціяльний амбасадор ЗСА до Сомалії Денієл Сімпсон.

ДВА ДЕМОКРАТИЧНІ сенатори з Північної Дакоти, Кент Конрад і Байрон Дорґан голосували проти конституційної поправки в справі збалянсування державного бюджету. У Вашінґтоні для республіканських сенаторів їхні наміри були відомими вже давніше, хоча завжди були сподівання на зміну думки. Одначе для виборців у їхньому стейті ,не зважаючи на політичні переконання і думки в справі правильности чи неправильности цієї справи, вони стали героями дня, бо, як сказали їхні виборці, вони поставили Північну Дакоту на мапу. Досі ніхто ніколи не звертав уваги на наш стейт.

У СВІТІ

З НАГОДИ 51-ої річниці від того дня, коли, за наказом московських большевицьких вождів, почалася депортація чеченського народу з рідних земель, президент Чечні Джохар Дудаєв закликав свій народ до єдности в ім'я нзалежности і волі. Д. Дудаєв висловив глибоку вдячність усім народам і країнам, котрі підтримують справедливу боротьбу чеченців проти спроб російськогіо імперіялізму поневолити маленькі кавказькі нації силою зброї.

ПРЕЗИДЕНТ автономної республіки Крим Юрій Мєшков спеціяльним указом запровадив ще одне цивільне свято — День „Защітніка Отєчєства", який щороку відзначатимуть 23-го лютого.Цей указ не може не ображати національних почуттів корінного татарського населення, бо саме в цей день у 1918 році „защітнікі отєчєства" розстріляли керівника кримськотатарського уряду Нумана Челебі-джигана.

ПІСЛЯ ОСТАННЬОЇ наради лідерів країн СНД у столиці Казахстану казахська національно-патріотична опозиція звинуватила президента Нурсултана Назарбаєва в тому, що він занадто поступається принципами суверенітету республіки і добровільно пхає голову у нове московське ярмо. Ці звинувачіння Н. Назарбаєв відкинув як безпідставні і запевнив, що Казахстан активно розвиватиме взаємини з різними країнами світу, передусім з тими 90 державами, що визнали незалежний від Москви, суверенний Казахстан.

24 НАЙБІЛЬШ відомих китайських дисидентів звернулися з посланням до Китайського віча народних представників зі закликом „захистити конституційними методами права людини і соціяльну справедливість у китайському суспільстві". Дисиденти також вимагають негайного звільнення з тюрми Ван Баньсіна, пекінського робітиника, заарештованого 4-го липня 1992 року на площі Тіянаньмень за те, що він жалобним плякатом вшановував пам'ять розстріляних на цій площі у 1989 році пекінських студентів.

В ДЕКІЛЬКОХ німецьких містах в один і той самий день відбулися напади молодечих праворадикальних груп на представництва турецьких туристичних аґенцій. „Голені голови" закидали пляшками з горіючою сумішшю турецькі бюра в Мюнхені, Гамбурґу, Франкфурті-на-Майні, Ганновері і Штутґарті. У зруйнованих приміщеннях поліція знайшла листівки зі закликами до німців відмовитися від туристичних подорожей до Туреччини.

ЗОВНІШНІЙ борг Росії за минулий рік зріс на 7.2 біл. дол. і становив 120 біл. дол. Ці дані оприлюднив московський Інститут економічної аналізи. Чиста валютна резерва на кінець 1993 року дорівнювала 3 біл. 316 міл. дол., а на кінець 1994 року ца сума зменшилася на 70 міл. дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Наївність чи засліплення?

Незважаючи на те, що Росія завжди була мастаком згортати жар чужими руками, а потім використовувала це як свої власні подвиги,то видавалось би, що політично розвинуті країни Заходу повинні б уже зрозуміти цього типу ментальність і реагувати відповідно.Натомість на будь-яку нахабність Москви ніхто не є готовий, тому займає вичікувальну позицію, а тим часом москалики господарюють. Так воно сталося з Чечнею, наслідком чого є 20,000 жертв цивільного населення, не враховуючи військовиків. Одначе, мабуть, перед серед усіх країн світу таки ведуть ЗСА, закордонна політика яких найчастіше відзначалася традиційним русофільством. І тут виникає питання, що спричиняє таку поведінку зі сторони наймогутнішої та найбагатшої країни у світі?

Важко повірити, щоб тут у рахубу входив страх. Неправдоподібним є також і наївність, бо ледве чи держава такого маштабу, якою майже від самих початків свого існування є Америка, могла собі дозволити на це. Залишається хіба засліпленість, що саме й породило це традиційне русофільство закордонної політики. Одним з його кращих прикладів є цілковите та беззастережне захоплення і підтримка президента Росії Боріса Єльцина, навіть дотеперішня політика і вчинки якого ніяк не можуть переконати керівництво ЗСА, що це не людина, з якою можна конструктивно співпрацювати.Тут не місце наводити всі приклади невідповідальности та несловности Б. Єльцина і його уряду, але треба сказати б хоча про деякі їхні порушення міжнародних норм — дальше послідовне руйнування Чечні та її народу, цілковите іґнорування вимаганих звітів про їхню продаж зброї Іранові, а особливо їхні непослідовні намагання політичних і економічних змін. Не говорячи вже нічого про особисту поведінку президента Росії Б. Єльцина щодо прем'єр-міністра Ірляндії на летовищі в Шенон, чи в Алмати, приїхавши на зустріч голів країн СНД. Як не дивно, але навіть всі ці промахи не могли змінити думки чиновників Державного департаменту та Уряду зректися своєї тези, що тільки Росія на сході може бути ґарантом миру і безпеки.

Доперва після того, як цілорічні намагання ЗСА не увінчалися успіхом, щоб переконати Росію не укладати договору з Іраном про продаж і спорудження їм ядерних електростанцій, та хвальба минулого тижня російського міністра ядерної енерґетики про те, що договір з Іраном досягнуто та що вже 150 російських фахівців працюють над спорудженням реактора в місцевості Бушгер над Перською затокою, Конґрес почав думати про те, яким союзником є Росія. Але навіть й цього не можна приписати виключно заслугам Конґресу чи окремих урядових чинників, бо насправді треба було аж приїзду до Вашінґтону міністра закордонних справ Італії Сузанни Агнеллі, яка без будьяких церемоній запиталася секретаря Державного департаменту, чи Захід має далі підтримувати країну з таким президентом на чолі, як Б. Єльцин? Офіційна настанова ЗСА, зокрема таких політичних світочів як Воррен Кристофер, віцепрезидент Ел Ґор і заступник секретаря Державного департаменту Стровб Толбатт, є покищо незмінною.

Все ж таки, з дня на день чимраз частіше появляються в цій справі питання не тільки політиків інших держав чи американських громадян, але навіть членів Конґресу з обидвох партій. Починає бути незручно Урядові Б.Клінтона за спілкування з таким союзником. Крім того з гострою критикою на цю тему виступив провідник сенатської більшости Роберт Дол і прирівняв теперішню Адміністрацію з її спонзорством Б. Єльцина до Адміністрації Джорджа Буша, яка також ніяк не могла відректися його попередника Міхаїла Ґорбачова.

Такий публічний виступ сенатора Роберта Дола вказує на те, що вже таки справді всім починає бути досить такої незбагненної для Заходу поведінки Б. Єльцина та інших керівників Росії. Однак ледве чи цей один голос зможе вплинути на прозріння американських політиків і на зміну русофільської закордонної політики ЗСА.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Руденко

ЛЮТНЕВІ ПАРАДОКСИ

I

Найдивовижнішим парадоксом в Україні цього року є погода. До кризи вже звикли, як злидар звикає до своїх злиднів — тут уже нічим не здивуєш. А ось отакої погоди, як цієї зими, не бачили й старожили. Я й сам прожив немало, але не пригадую, аби лютий у Києві був такий теплий: вночі плюс 2 градуси Цельсія, вдень до плюс дев'яти. І так майже цілий місяць. Та й січень, за винятком якогось тижня, не був суворий. А наприкінці лютого на осонні зазеленіла трава, лугові лозняки засріблилися 'котиками', почали бруньквати плодові дерева. Воно ніби можна й порадіти: лютий попри власну назву відмовився бути лютим, ніби йому відомо про паливну кризу в Україні. І все ж на душі тривожно: неможливо уявити, щоб такташи й не трапилося заморозків. Отож прислухайтеся, чим журяться бабусі в чергах за хлібом та на прогулянках з онуками в Ботанічному саду:

— Не буде ні вишень, ні яблук — приморозок суцвіття виб'є.

— А снігу в полях і на вершок не впало. Усюди панує чорнотроп. Це, бабоньки, не на врожай.

— Бодай дощики пішли. Земля суха — стугонить, мов бубон.

І в той же час вельми приємно вигріватися з дітьми на сонечку. Отакі, бач, парадокси.

У політичному житті України також парадоксів не менше. Здавалося, Верховна Рада мусіла б уже закінчити період самоорганізації та взаємопритирання — пора ж бо й за діло братися. Де там! Два основоположні проєкти (Закон про владу і Закон про прискорення земельної реформи), внесені Президентом кілька місяців тому, потрапили, як мовиться, в довгу шухляду — до них ніяк черга не дійде. Зате які баталії відбуваються, скажімо, з приводу того, що кілька депутатів не потрапили на засідання Координаційної ради у боротьбі з організованою злочинністю — засідання, котре відбувалося 30 січня в приміщенні адміністрації Президента. Факт доволі простий: напередодні від глави адміністрації надійшло запрошення до Верховної Ради, понад сто депутатів зголосилося прийти на засідання — всі вони були допущені безборонно. Але дехто з депутатів (крайні ліві і крайні праві) заявок не подали, отже у списки учасників не потрапили — охорона їх не пропустила.

Здавалося б, такі дрібні інциденти взагалі не повинні обговорюватися на сесіях Верховної Ради — хіба нема чогось важливішого? Та й що тут, власне, обговорювати? Варта звіряла імена зі списком і, звичайна річ, не впустила тих, чиїх імен там не було. Ні скаржитися, ні бунтувати немає причин — є нормальний державний порядок, якого не можна порушувати.

Але ж цілий робочий день Верховна Рада присвятила цьому інцидентові. О. Мороз тримався буцімто безсторонньо, проте відчувалося: діє його воля, „кочегарить" саме він. Дійшло до того, що деякі депутати почали вимагати імпічменту Президента — він, мовляв, перетворився на диктатора, якого можна назвати так: Адольф Іосифович Піночетенко. На жаль, цей дотеп належить шановній людині — Михайлові Ратушному, який разом з С. Хмарою на цей раз опинилися в одній компанії з комуністами. Хочеться думати, що вони там виявилися випадково, зате комуністи й соціялісти діяли надзвичайно організовано. То була демонстрація ненависти до Президента, що нагадувала заколот. Лише демократичні діячі (Лавриненко й Чорновіл) трохи витверезили парлямент — вони показали: все це робиться для того, аби відвернути увагу суспільства від революційних проєктів про владу й землю та ще заради рейтинґу керівництва Верховною Радою — керівництва, що потрапило в кримінальну скруту.

До речі, і голова Верховної Ради, і його заступники спіймані на корупції, але тримаються так, буцімто тільки вони і є головними борцями з мафією — аж ніяк не Президент. В будь-якій іншій країні О. Мороз уже давно опинився б за ґратами, а в нас він виглядає вождем і навіть очолює компартійний наступ на адміністрацію Президента. Хіба ж не парадокс?

Цікаво розглянути такий факт. Я вже описував історію з 30 мільярдами карбованців, які за вказівкою Мороза видано Охтирському райвиконкомові.

(Продовження буде)

Юрій Р. Рибак

СЕРЙОЗНІСТЬ ЗМІН У ХАРЧУВАННІ

З книжок, газетних і журнальних статтей можна довідатися, що „харчування у всіх суспільностях вважається однією з приємностей життя, де кількість грошей, традиції і смак, а не поживна вартість вирішують, що їсти. Навіть найбідніший з бідних не їсть заради поживности". Нині цей погляд вже дощо змодернізувало сучасне наставлення американської спільноти... Одні її члени ще далі вважають, що „живуть, щоб їсти" і тому байдуже чи це шкодить, чи ні. Інші, однак, дивляться на життя більш раціонально крізь призму майбутнього і вважають, що „їдять, щоб жити" і тому не однаково для них, що є шкідливе, а що корисне. Цей останній погляд підхопили засоби масової інформації і поширюють серйозне роз'яснювання медичних кіл, що саме їда впливає на втримання, стабільність і охорону здоров'я.

Статистика державних органів охорони здоров'я ЗСА подає, що 68 відс. нинішніх недуг (а в тому числі 30 відс. рака) виникають у зв'язку з невідповідним харчем. Очевидно, що кошти лікування значні, бо виносять 10 відс. валового національного продукту, себто цілої вартости народної річної продукції товарів і обслуговування. Але це ще не все, бо звичка харчу приспішує погіршення довкілля, в якому живемо. Чому ж?.. Тому що домінує сучасний спосіб тваринно-основної аґрикультури... Зважмо тільки, що 60 відс. американської урожайної землі вживається для продукції зерна, яка є кормом для тварин, в той час як для людського споживання під культурою овочів і городовини є тільки два відс. землі! Додаймо до цього, що тварини користають з половини усієї води, яку вживається у ЗСА... Половина зужитої енерґії в американському рільництві пов'язується з живим інвентарем... Худоба безпосередньо відповідає за нищення 85 відс. ґрунтів урожайної землі, пасовиськ і лісів, а занечищує більше води, ніж це роблять усі міські й індустрійні відпливи разом!

А які безпосередні шкоди очікує людина для себе?.. Перш усього, велика кількість тваринних товщів і протеїни шкодять здоров'ю, бо отрути з хемічних сполук, що вбивають комах і бур'яни, збираються у товстих тканинах тварин. Вважають, що половина шкідливих хемічних сполук залишається в американському м'ясі, а тільки одна десята частина в овочах, городовині і зерні. Недавній науковий дослід у сільській частині Китаю виявив, що переважно веґетаріянські харчі, де тільки 10 відс. китайської їди — це м'ясо і риба з дуже малим товщем, зменшує риск недуги рака і серця — головних вбивників західнього суспільства.

Історично людські харчі були відносно стабільними упродовж тисячоліть аж, скажімо, до появи синтетичних сполук у нашому столітті. Саме у тому часі спостерігачі завважили зміни у житті американських індіян, бо їхнє здоров'я значно підупало, відколи перейшли з традиційного харчу на модерний. Ось, наприклад, племена піма і параґе жили на традиційному харчі і віками вирощували або збирали дикі рослини. Це були надзвичайно здорові люди. Нині, на жаль, виявляють найбільшу кількість випадків захворювання на цукрицю у світі! Сталось це тоді, коли по Другій світовій війні вони перейшли на стандартний американських харч товщу, цукру і фабрично приготованих харчів.

Недавно норвежці відкрили захований позитивний фактор у традиційному харчі ескімосів. Згідно з загальною думкою, нездорові товщі китів і тюленів, що переважають в їді на обширі північного бігуна, у дійсності мають велику кількість одноненасичених товщів, які зменшують кількість холестеролю... Професор біології Ґеррісон Вілкс завважує, що „етнічний харч зник. Колись матері варили на свій спосіб. Діти були сильні і здорові, жили довше і мали більше дітей". Нині дослідники харчування прийшли до висновку, що зв'язок поміж харчем, довкіллям, наукою про закони розвитку та спадковости організмів і традиція культури є далеко глибшими, ніж це вважалося.

Щоб завважити, як американська суспільність ставиться до проблеми змін у харчуванні, найкраще слідкувати за реакцією харчової індустрії, що віддзеркалюється у споживчих крамницях. Вона зорієнтувалася, що мусить мати новий продукт здоровшого характеру, бо на це зростає попит і покупці за цим питають. Тому і довелося шукати за новими сирівцями або виключати, чи пак зменшувати товщ, сіль, цукор і холестероль у фабрично заготовлених харчах... Услід за цим на споживчому ринку постійно зростає кількість рослинного походження товару, що не лише підтримує здоров'я, але і може мати теж терапевтичний вплив. Щоб осягнути максимальну поживну вартість харчової рослини доводиться дотримуватися певних правил, як вирощувати, як збирати плоди, як перевозити і як осягнути якість органічними, а не хемічними добривами.

З'ясовуючи сучасну проблему зміни в харчуванні з точки зору соціо-економіки, де об'єднуються соціяльні та економічні фактори, виходить, що продуктивність людини, яка є в центрі економічної дії, залежить від здоров'я. А тому що здоров'я залежить від харчування, соціяльним завданням економіки є забезпечити і запевнити ресурси, а також зорганізувати переробку і розподіл здорового і поживного харчу. Це займає пріоритетну позицію у плянуванні аґрарного й індустрійного сектора економіки відносно фінансування, реорганізації та нововведення.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Соловей

Стоп-кадри

... холодні яблука дозрілі,
неначе зорі в чорнім гіллі.
В. Стус

Робітну кімнату прикрашає ґравюра Миколи Гроха „Дід" з серії ілюстрацій до „Зачарованої Десни" Олександра Довженка. Колись тут висів портрет мого батька. Портрет перекочував на стіни УВАН у Ню Йорку, а звільнене місце зайняв „Дід".

Сонце пронизує густі яблуневі віти. Під навальним тиском проміння, здається, тріпоче лист. З листу вигулькують повновиді плоди. На ослінці під деревом сидить дід, його біле вбрання наче аж світиться. Вік не зігнув височенну сухорляву постать: спина випростана, плечі розправлені. Застигли на коліні спрацьовані руки, відпочивають натруджені босі ноги, печальні очі споглядають на світ. І злам зведених докупи брів, і вуса, і умиротворений сум — все близьке, рідне. Батькове.

Молода американка в рамарні, майстриня оформляти картини — не чула ні про Довженка, ні про Гроха, хіба краєм вуха про Україну — пильно подивилась на ґравюру і радше ствердила, ніж запитала:

— A Prophet? Пророк?

* * *

Я — городянка, і то — дитина великого міста. Поки вбивалася в колодочки, Харків був столицею, а коли зіпнулася на ноги, він ще не встиг опровінційніти. Та городянство не відчужило мене від села. Щороку ми проводили літо в Шишаці на Полтавщині, звідки мама, де я, одірвавшися од книжки, залюбки кидалася допомагати (чи заважати?) бабусі й тіткам: тіпати коноплі, білити полотно, мазати долівку, місити кізяки. А вже як надходила молотьба, то ніяка сила не могла зігнати мене з току.

Шишак на Пслі. З боку села — луки, а на тому березі — спершу смуга лісу, далі бір, а за бором піски. Де вони кінчаються, не видно навіть із Стрілиці, хоч гора нівроку висока. Десь на пісках — полігон. Як вітер до нас, долітає бухкання гармат.

На півдорозі між Шишаком і Яреськами Псьол круто завертає і настирно точить підніжжя стрімкої кручі — Бутової гори.

Інколи гуртується товариство з двох-трьох родин (Дубови, Осьмаки, ми), збиваються докупи човни, рушають у велику мандрівку. Найчастіше за Бутову гору, на безлюддя. Водяну прірву під кручею минаємо, тримаючись протилежного берега. Молодші стихають: ми начулися багато страшного про це місце. Хто, коли, за яких обставин тут утопився. Зверху плесо річки зрадливо спокійне, а в глибині вирують крутежі, потрапиш у такий — кінець, не випустить, затягне.

Загомонів Шишак, захвилювався:

— Чули, дядьку, на Бутовій кіно зніматимуть!

Тільки й розмов про це, та з уст в уста: Довженко, Довженко, Довженко!

— Шукають одчайдуха, щоб скочив на коні з Бутової у Псьол.

— Тож то коневі каюк, і сам, глядя, розіб'ється.

За тиждень:

— Мо, чули, як там? Найшовся хоробрий?

— Та кажуть, з хутора хтось об'явився. Мені аж не віриться, щоб ото з Бутової... Уб'ється парубок...

Ні, кінчилося без трагедії. Є цей кадр у „Звенигорі". Це тоді ж умовив Довженко військове командування полігону прогнати перед камерою скаженим галопом кавалерію, а вкрай розхвильований кінооператор забув зняти з об'єктива накривку, знімав „у сліпу"... Зате глядачі-селяни буйно виявляли своє захоплення і розмови про „кіно" не втихали довго.

Очевидно з того пам'ятного літа я й затямила прізвище Довженка. Хоч дивно: з-перед війни я його фільмів зовсім не пригадую. Довженкові кінокартини відкрила я для себе вже в Америці. Щонайпершою була „Земля". (Вийшла вона на екран 1930, а 1958 на Міжнародному конкурсі в Брюсселі визнана одним з 12 найкращих фільмів світу). Нитка сюжету з пам'яті вивітрилась. Лишилося відчуття загального настрою, дух сільського життя, щемкий, гіркувато-солодкий дух, як спомин про щось гарне, втрачене. Лишилися окремі, вихоплені з контексту, кадри. Один з них: на повний екран густолисті віти, обтяжені яблуками у краплях — роси? дощу?

* * *

Улітку 1993 року міннеапольський Художній музей мав виставку фотоетюдів Альфреда Штіґліца і картин його дружини Джорджії О'Кіфф. Подружжя не раз зверталося в роботі до тих самих мотивів, і цікаво було порівнювати трактування теми у двох мистців-новаторів.

Альфред Штіґліц (1864-1946) усе життя пристрасно обстоював фотографію як повноцінну галузь. Повернувшися з Европи, де він провів сім років — переважно в Німеччині, — Штіґліц засновує в Ню Йорку Фото-Сецесіон, а з наступного, 1903 року, видає журнал „Камера-ворк" високого професійного рівня, навколо якого гуртуються найкращі молоді сили. Добрий організатор, людина великої ціле-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Степан Вовканич

ЗА СЦЕНАРІЄМ, НАПИСАНИМ БОГОМ, РОЗПАЛАСЯ ІМПЕРІЯ ЗЛА

I

Насамперед хочу висловити щиру вдячність за те високе звання, яким мене удостоїли, і засвідчити мою відданість ідеям та меті новоствореного відділення соціяльних наук Папської Наукової Академії.

В Україні, на жаль, покищо немає досвіду роботи у цій галузі соціяльних досліджень. Тому мої пропозиції та думки певною мірою спираються на запозичені чи, радше, перенесені практики досліджень суспільних процесів і явищ, які здійснювалися науковими установами України в інших сферах життєдіяльности. Я також не хотів би зупинятися на тих питаннях, які наводяться у розісланому Академією переліку і які більше віддзеркалюють організаційний, ніж суто науковий бік її майбутньої діяльности. Узагальнення одержаних відповідей на запитання, що виявляють специфіку комунікацій з кожним членом Академії та особливості його роботи у своїй країні, сприятиме прийняттю нами правильного колективного рішення. Лише при врахуванні інформаційних, мовних та інших бар'єрів, фінансових можливостей ці рішення зможуть стати дійовою нормою нашого статуту.

Дозволю собі деталізувати бачення мною мети та проблематики майбутніх досліджень. Як мені видається, головною метою новоствореної Академії можуть бути комплексні теоретико-методологічні дослідження на міждисциплінарній основі щодо опрацювання нових концепцій та парадигм підходу до соціяльних процесів, виходячи із духовних, інтелектуальних і моральних критеріїв розвитку, ґльобальности соціяльних проблем та соціяльної доктрини церкви. Винятково важливим є передбачення льокальних соціяльних конфліктів, а також розроблення рекомендацій щодо усунення їх передумов. Що ж до методів та методик, які в таких фундаментальних дослідженнях використовуються для збирання необхідних емпіричних даних, їх обробки та аналізи, то Академія, на мою думку, послуговуватиметься найімовірніше традиційним спільним доробком багатьох тісно взаємопов'язаних суспільних наук — соціології, політології, соціяльної психології, статистики, історії, демографії тощо. Звичайно, в подальшій роботі Академії можуть бути опрацьовані якісь нові методи досліджень. Однак престиж Академії визначатиметься тим, під який проєкт картини світу проводитимуться ці дослідження, яким соціяльним цінностям буде наданий пріоритет.

В даний час основну увагу бажано зосередити на духовно-моральних, інтелектуальних та соціяльних чинниках суспільного розвитку, формуванні християнських ціннісних орієнтацій і моральних норм, на суспільній ролі у цьому соціяльної інформації. Важливо забезпечити рівні можливості доступу до знань і банків інформації, соціяльну справедливість щодо вільного руху традиційної інформації у кожному суспільстві та створення її нових видів рідною мовою кожного народу. Справедливе вирішення соціяльних питань неможливе поза Євангелієм. Однак ще недавно в Совєтському Союзі за його вивчення виключали з університету. Це у кращому випадку. Тому особлива увага потрібна тим країнам, які стали (чи стають) вільними на великих обширах колишнього „соціялістичного" бльоку, закритого від добрих людей світу і, здається, від Бога. Монстр настільки швидко розвалився, що це видається нам можливим лише за сценарієм, написаним Богом. Динамізм його падіння приголомшив інтелектуалів Заходу, викликав психологічний шок, що і нині перешкоджає зосередитися на зовнішніх і внутрішніх факторах розпаду імперії зла. А без цього вільний світ не зможе зрозуміти відродження держав, які, неначе птиця Фенікс, встають із попелу, нагромадженого на одній шостій частині Землі сучасним Ґоліятом. Бо світ знає, як переміг Давид у двобої з ним, але він не задумувався над тим, як Ґоліят витончено нищив слабших Давидів у мирному житті і на очах обдуреного світу. Світ, не даючи себе дурити ні месіянством „третього Риму", ні ідеями світового комунізму, ні евразійським союзом на чолі з так званим „старшим" братом, може допомогти всім народам, у якій частині Землі вони не проживали б, стати вільними і рівноправними членами людського співжиття.

Мені як представникові народу, який ніколи не втрачав надію відновити свою державу, Київську Русь, зрозуміла розгубленість дещо секуляризованого нині світу. Бо відродження України як держави, геополітичний статус якої має надзвичайно велике значення для комунікації та порозуміння між Европою і Азією, важко собі уявити поза провидінням Божим.

(Продовження буде)

Степан Вовканич — доктор економічних наук, завідувач відділу соціологічних досліджень Львівського відділення Інституту економіки Національної Академії Наук України, член-кореспондент Української Академії Інформатики. Недавно проф. С. Вовканич став членом Папської Наукової Академії з соціяльних наук — єдиний і перший серед українських вчених. 24-го листопада 1994 року у Ватикані президент цього відділення Папської Академії проф. Едмонд Медінвод (Франція) вручив науковцеві зі Львова диплом почесного члена Академії, а Папа Іван Павло II — медалю академіка. Проф. С. Вовканич — автор численних наукових праць і монографій, в тому числі двох статтей в Альманахах УНСоюзу: „Інформаційний підхід до слова" (1993) і „Українська формула державотворення" (1995). Стаття „За сценарієм, написаним Богом, розпалася імперія зла" — доповідь, яку д-р С. Вовканич виголосив у Ватикані на засіданні Папської Наукової Академії.

Стоп...

(Закінчення зі стор. 2)

спрямованої енергії, Штіґліц також завзято пропаґує ідею вільного від сліпого копіювання чужих зразків американського мистецтва: вірмо у власні сили, не плентаймося за іншими, творімо своє. А одночасно знайомить компатріотів з найновішими осягами европейців. Приватна ґалерія Штіґліца „291" вперше в Америці показала глядачам між 1908 і 1913 роками твори Родена, Матісса, Тулюз-Льотрека, Руссо, Сезана, Пікассо, Бранкусі, Северіні, Пікабія. За життя власника відбулося в ґалерії понад 175 виставок. Вплив Штіґліца на формування мистецького клімату З'єднаних Стейтів у першій половині нашого століття важко переоцінити. Резонанс його праці як фотографа-художника докотився до Европи: його етюди показували там на виставках.

Вернімося до Міннеаполісу. Штіґліцові фотографії розмірно невеликі, деякі зовсім маленькі. Та, перед якою я простояла довго, мабуть, не більша за 10 на 10 сантиметрів: „Яблуко і краплі дощу", 1922. Буйне листя; соковитий плід клонить гілку; рясніють краплі. Відразу згадалася Довженкова „Земля". Наче переді мною висів кіноекран в мініятюрі. Пам'ять химерила: здавалося, що й композиція ідентична. Напевне воно не так, але схожість разюча. Поруч фотографії авторська нотатка: „Те, на що ви дивитеся, не яблуня, не дощові краплі, не клуня. Це — співвідношення форм, гра уяви з площинами. А дощові краплі — може, вони в дійсності сльози".

* * *

Чи в Довженковій „Землі" справді не було сліз, чи ми їх недобачили?

Управа Відділу ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

повідомляє своїх членів, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

відбудуться

в суботу 25-го березня 1995 р. о год. 2-ій по пол, в домівці товариства в Ню Йорку Н. Й. при 98 Друга Авеню

НАТАЛКА ДУМА *голова* — **мгр ЛЮБОМИР ГУМЕНЮК** *секретар*

ЗУСТРІЧІ

Голови Української Республіканської Партії

МИХАЙЛА ГОРИНЯ

з українським громадянством відбудуться:

- **Ст. ПІТЕРСБУРҐ, ФЛ.**, середа, 8-го березня, заля Укр. Кат. Церкви, 3:00 пол.
- **НОР ПОРТ, ФЛ.**, четвер, 9-го березня, заля Церкви св. Марії, 6:00 веч.,
- **ГОЛІВУД, ФЛ.**, п'ятниця, 10-го березня, в Укр. Культ. центрі, 7:00 веч.,
- **ФІЛЯДЕЛЬФІЯ**, неділя, 12-го березня, в Укр. Культ.-Освіт. центрі, 3:00 пол.,
- **ВАШІНГТОН**, понеділок, 13-го березня до четверга 16-го березня,
- **КЛІВЛЕНД**, п'ятниця, 17-го березня, веч.,
- **ЧИКАГО**, субота, 18-го березня, заля св. Володимира і Ольги, веч.,
- **ДІТРОЙТ**, неділя, 19-го березня, церква св. Йосафата, Воррен Миш., 3:00 пол.

Екзекутива Координаційного Комітету Допомоги Україні

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу РОЧЕСТЕР, Н.Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю 19-го березня 1995 р. о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Йосафата

940 Ridge Rd. East, ROCHESTER, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати та по два делеґати наступних Відділів:

36, 43, 66, 217, 285, 316, 343, 367, 437

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово предсідника УНС УЛЯНИ ДЯЧУК.
9. Плян праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів.

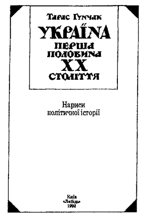
У нарадах візьме участь:

Уляна Дячук, предсідник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Петро Дзюба, голова
Дмитро Пристай, секретар **Марія Сверида, касир**

ДОРОГІ ЧИТАЧІ! ШАНОВНІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Чи вам відомо, що завдяки Фондові Відродження України при УНСоюзі зроблено і робиться чимало корисних справ для становлення незалежної, демократичної, правової української держави? На сьогодні цей фонд видав на свої благочинніакції 544,000дол. Ось, наприклад:

– в Києві вийшла книжка професора Тараса Гунчака „Україна: перша половина XX ст." Наклад книжки становить 50 тис. примірників. Головною метою цієї визначної праці є показ зрушень в українському суспільному житті, а насамперед, політичного розвитку української спільноти.

Якщо ви вважаєте, що діяльність УНСоюзу в рамках Фонду Відродження України є справді корисною, то закликаємо вас допомагати своїми посильними пожертвами для її успішного продовження.

Чеки просимо виставляти на Ukrainian National Association – Fund for the Birth of Ukraine, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Загальні збори 42-го Відділу УНС в Пассейку

У п'ятницю, 20-го січня ц.р., відбулися Загальні збору 42-го Відділу Товариства ім. Тараса Шевченка в Українській Централі. Збори відкрив предсідник Іван Хомко, привітав всіх членів і попросив вибрати Президію до переведення зборів. До Президії вибрано голову Марійку Дупляк, а на секретарів Василя Марущака і Варвару Тижбір. М. Дупляк попросила всіх членів встати і однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих членів Відділу.

Протокол з останніх загальних зборів відчитав секретар В. Морущак, його прийнято без змін. В наступній точці слідували звіти членів Управи.

Предсідник І. Хомко здав звіт з праці Відділу. З нагоди 100-ліття Українського Народного Союзу на ювілейний концерт, який відбувся 19-го лютого 1994 року в Карнеґі Голл в Ню Йорку, зорганізовано один автобус; він брав участь в організаційних нарадах чотирьох Округ УНС Ню Джерзі, які відбулися 8-го жовтня 1944 року в Головній Канцелярії УНС в Джерзі Ситі і здав звіт. На ювілейному бенкеті з нагоди 100-ліття УНС, який влаштували чотири Округи стейту Ню Джерзі, що відбувся в неділю, 16-го жовтня 1994 року, в Українському Народному Домі в Джерзі Ситі, наш Відділ був чисельно заступлений. Дальше звітували всі члени Управи, які вив'язалися зі своїх обов'язків.

Юліян Котляр, фінансовий секретар, здав звіт, що 1994 році він зорганізував до УНСоюзу 21-члена; до УНС зібрано і вислано 21,113.34 дол. допомоги українській школі в Польщі на 1,000 дол., допомога Україні 100 дол. Ю. Котляр закликав організувати нових членів до УНС.

Стефан Косьцьолек, голова Котрольної комісії, дав внесок уступаючій управі уділити абсолюторію, що зроблено одноголосно.

На 1995 рок вибрано Управу в такому складі: І. Хомко — предсідник, В. Гаргай — заступник, Ю. Котляр — фінансовий секретар, В. Марущак — рекордовий секретар, Марійка Дупляк — културно-освітня референтка, опікуни хворих: Анастазія Марущак і Варвара Тижбір; прапорщики — В. Ґавроняк і С. Коваль; мужі довір'я: І. Зєльонжка і В. Оліярник; господарі: М. Чабан; вільні члени — М. Корлицький і М. Тижбір; Контрольна комісія: С. Косьцьолек — голова, С. Журавський і Р. Галабурда — члени.

Побажання успіхів у праці зложили М. Дупляк — від Головної управи Організації Оборони Лемківщини, С. Журавський — від СУМА і Української Централі, В. Гаргой — від ООЛ 3-го Відділу, від „Самопомочі" Ю. Котляр. Предсідник І. Хомко щиро подякував всім за участь і заявив, що буде старатися працювати для добра Відділу і УНСоюзу. Збори закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Василь Марущак

СЕНАТОР БИЛЛ БРЕДЛІ, демократ зі стейту Ню Джерзі минулого тижня намагався переконати президента Билла Клінтона, щоб він номінував на становище федерального судді Джозефа Грінвея, адвоката з повіту Юніон і колишнього державного прокуратора. Якщо запропонована сенатором Б.Бредлі кандидатура буде схвалена, то Дж. Грінвей прийде на місце судді Дікінсона Дубоіса, котрий перебере частинно обов'язки старшого судді.

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що у неділю 19-го лютого 1995 р. відійшла у вічність наша дорога ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ і СЕСТРА

бл.п.

НАТАЛІЯ ПЕТРІНА з роду ФАЦІЄВИЧ

проживши 88 років.

Покійна народилася у священничій родині о. Юліяна і Ольги Фацієвичів, закінчила гімназію Сестер Василіянок у Львові, а відтак Rockefeller Schooll of Nursing при Ягайлонському університеті у Кракові. Очолювала Департамент Допоміжнього Медичного Персоналу в Галичині. Була організаційною референткою Союзу Українок у Львові.

Залишилися у смутку:

муж	— БОГДАН
син	— АНДРІЙ з дружиною ІРЕНОЮ
внуки	— МАРКІЯН, ХАРИТЯ і ДЕНИС
сестри	— МАРІЯ ХАРИНА
	— ЛЮБА ТКАЧУК
тіточна сестра	— МАРТА СИДІР з мужем ЯРОСЛАВОМ і родиною
сестрінки	— ХРИСТИНА СЕНИК з родиною
	— ДЗВЕНИСЛАВА КУЛЬЧИЦЬКА з родиною
	— РОСТИСЛАВ ХАРИНА
	— ТАМАРА ГОССЕЛИН з мужем
	— МАРКО ТКАЧУК
родини	— ПЕТРІНА
	— ДЖАНСОН
	— ОСТРОВСЬКІ і
	— МЕДИЦЬКІ

Похоронні відправи відбулися у Warren, MI, у вівторок і у середу 21-го і 22-го лютого 1995 р. у похоронному заведенні Мандзюка, під зарядженням похоронного заведення Бугая. Після Служби Божої у церкві св. Йосафата у Warren, відпроваджено тіло покійної на цвинтар „Resurrection".

В глибокому смутку повідомляємо широку українську громаду, а зокрема читачів „Свободи", що в суботу, 4-го березня 1995 року відійшов від нас довголітній співробітник і сеньйор українських журналістів

св. п.
ред.

ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

народжений 22-го квітня 1896 року

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 10-го березня 1995 р., о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Бромірського в Джерзі Ситі, Н.Дж., при 221 Воррен вул.

Продовження похоронних відправ у суботу, 11-го березня о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж..

Екзекутива УНС, члени редакцій щоденника „Свобода" і „Українського Тижневика", працівники Головної Канцелярії, адміністрації і друкарні.

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашого найдорожчого і незабутнього

бл. п.
д-ра прав

ОРЕСТА ВОЛОДИМИРА БЕДРІЯ

будуть відправлені заупокійні СВЯТІ ЛІТУРГІЇ в церквах:

св. Трійці, в Кергонксоні, Н. Й. 11-го березня о год. 10-ій ранку;
Царя Христа, в Бостоні, Масс. 11-го березня о год. 10-ій ранку;
Входу в Храм Пр. Богородиці, в Норт Порт, Фла., 8-го березня, о год. 8:30 ранку;
св. Андрія, в Норт Порт, Фла. 10-го березня, о год. 9:00 ранку;
в Рочестері, Н.Й. та на Україні.

Ласкаво просимо згадати Ореста у своїх молитвах.
Батьки, родина та друзі.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого найдорожчого МУЖА, ТАТА, ДІДА і ПРАДІДА

бл.п.

ВОЛОДИМИРА БАРБАДИНА

буде відправлена СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ в церкві

св. Івана Хрестителя, в Нюарку, Н. Дж. в четвер 9-го березня 1995 р.о год. 7:45 ранку.

Рідних, приятелів і знайомих просимо згадати покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина	— АННА
доньки	— РОЗАЛІЯ ШЕРМАН з мужем ФРЕДРИКОМ й дітьми КАТЕРИНОЮ, АНДРЕЄЮ і ЛІЛЯНОЮ і внуком ІВАСЕМ
	— МАРІЯ МІЛЕР з мужем АНТОНІЄМ і дітьми ХРИСТИНОЮ, ЛЮЛЯЮ, АНТОНІЄМ, САБРІНОЮ та внуками
	— ХРИСТИНА БИЦ з мужем МИРОНОМ й дітьми МИРОСЛАВОЮ і КАСАНДРОЮ
	— ГАНЯ МЕКНЕЛІ з мужем ПАТРИКОМ і дітьми СТЕФАНІЄЮ, ПАТРИКОМ і ЙОСИФОМ
син	— ІВАН з дружиною ІВАНКОЮ

В глибокому смутку повідомляємо, що в суботу 4-го березня 1995 р. трагічно згинув наш найдорожчий СИН, СЕСТРІНОК, БРАТАНОК

СВ. П.

ОРЕСТ ТУРЧИН

нар. 17-го січня 1958-го року у Філядельфії.

ПАРАСТАС буде відслужений в четвер 9-го березня 1995 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії.

ПОХОРОН у п'ятницю 10-го березня о год. 10-ій ранку з церкви Благовіщення П.Д.М. при Old York і Valley Rds. у Філядельфії на український католицький цвинтар у Факс Чейс.

Горем прибиті:

мама	— МАРТА ТУРЧИН
тета	— ОКСАНА КОЗБУР з мужем ТАРАСОМ і родиною
стрийко	— ЄВГЕН ТУРЧИН з дружиною МІЦІ і родиною

Замість квітів просимо складати датки на 27-ий Курінь УСП „Хмельниченки". Чеки виписувати на Plast Inc. і посилати на Marta Turchyn 764 Woddside Rd., Jenkintown, Pa. 19046.

Ділимося сумною вісткою, що у неділю, 5-го березня 1995 р. у стейті Вискансин відійшов у вічність після довшої недуги БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

СВ. П.

ГРИГОРІЙ МАТУРА

на 92-му році життя

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні Музики в Чикаґо, Ілл. у вівторок 7-го березня в год. 7:30 веч., а похорон з церкви св. Йосифа в Парк Рідж, Ілл., у середу 8-го березня на цвинтар св. Миколая в Чикаґо.

Св. п. Г. Матура народився в Жидачеві, Україна, 1903 року.

Горем прибиті:

доньки	— НАДІЯ з мужем ІВАНОМ КАСПРИКОМ і синами ІВАСЕМ з дружиною ДЖОРДЖІЄЮ і дітьми ЮСТИНОМ, ІВАСИКОМ, та АНДРІЄМ
	— ЯРОСЛАВА з мужем ЗЕНОНОМ СНИЛИКОМ і донькою ХРИСТИНОЮ
	— РОМА з мужем ОРЕСТОМ ГЛАДКИМ і дітьми ЕРИКОМ, ОЛЕКСАНДРОМ і АРЕТОЮ

та дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

РІЗНИЦЯ — ДВА РОКИ

Після того як у „Свободі" (ч. 35 з 23-го лютого ц. р.) була надрукована моя стаття „Про нездійснені змагання до співочого ідеалу", син Олександра Ройка надіслав мені правильну дату народження батька — 27-го березня 1914 року. — Роман Кухар.

В Україні

КИЇВ. — У Харківському районі міста невідомі вкрали автомобіль типу Опель „Вектра", що був у розпорядженні заступника голови Служби Безпеки України Анатолія Бєляєва. Водій — прапорщик Бондаренко повідомив, що о год. 7-ій вечора він їхав по Столичному шосе і зупинився на деякий час у справах. В цей час до нього підійшли четверо, накинули на голову сорочку, силою посадили в „Жигулі", й повозивши по місті, висадили його на Софійській Борщагівці поблизу від радгоспу „Совки", а Опель „Вектра" зник.

ДОНЕЦЬКЕ. — Тут арештовано 30-літнього депутата Міської Ради Ігоря Мартинова, який признався у вбивстві. Восени 1994 року у ставку біля кафе „Кавказька кухня" знайшли труп власника кафе Олега Манжоса. Через чотири місяці прокурор Донецького В. Кириченко звернувся з клопотанням до Донецької Міської Ради про дозвіл на притягнення до відповідальности депутата І. Мартинова. За словами прокурора, 6-го січня Мартинов сам прийшов до слідчих органів і признався у вбивстві. Того трагічного дня він їхав з Манжосом та ще одним знайомим в „Жигулях" і Манжос показав Мартинову свій автомат. Мартинов взяв його в руки і, не знаючи, що він заряджений, пробував спусковий гачок. Так він смертельно поранив Манжоса і з переляку вирішив позбутися трупа. Заїхав у лісосмугу, загорнув його у плащ, привязав рейну до ніг і кинув у ставок. Щоправда судово-медична експертиза виявила, що Манжос убитий вистрілом у спину, а допит третього пасажира „Жигулів" доказав, що вбивство було зумисним. Слідство шукає причин злочину.

ПОМЕР РЕД. ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 1)

Минулого року саме проминуло 80 років від складення ним іспиту зрілости у Львові, а цього року сповнилося 65 років від його першої журналістичної праці у редакції „Волі" у Відні. Цієї журналістичної праці він не залишав до кінця, а найбільше дорожив споминами 15-літньої активної праці у щоденнику „Діло" у Львові, де він обняв пост політичного редактора. У тих роках він був активний у політичному житті Західньої України, як кореспондент і перший представник української преси у Клюбі парляментаристів у Варшаві з рамени Екзекутиви УНДО. Будучи приятелем полковника Євгена Коновальця, він взяв участь в установчій конференції ОУН, а відтак був зв'язковим між УНДО та Євгеном Коновальцем.

Після вибуху Другої світової війни переїхав спершу до Кракова, а відтак до Австрії, щоб у 1949 році еміґрувати до ЗСА, де спершу працював на курячій фармі свого брата Антона, а відтак у ЗУАДК і на фабриках Філадельфії та Ню Йорку аж до моменту, коли обняв пост члена редколеґії „Свободи". В ЗСА включався відразу в активне громадське життя, став після письменника Романа Купчинського головою Спілки Українських Журналітів Америки і будучи довше на тому посту, випрацював із друзями пера кодекс українського журналіста в 1966 році, зорганізував два загальні з'їзди журналістів та видав журнал „Український Журналіст", а після передачі головства в молодші руки залишився почесним головою СУЖА.

Був членом Політичної Ради УККА, редактором „Конґресових Вістей" аж до кризи УККА. Був дійсним і активним членом, а свого часу і заступником голови НТШ, членом Мистецтвознавчої Комісії ОМУА, членом Головної Управи Об'єднання б. Вояків Українців та редактором „Голосу Комбатанта", згодом співредактором „Вімтей Комбатанта". На політичному полі працював на консолідацію сил і став членом Президії Ради Прихильників УНР.

Поруч із тисячами статтей на різні теми, найбільше політично спрямовані, видав у Львівському В-ві „Червона Калина", „Берестейський мир", а відтак „Причини упадку Польщі", вже у Кракові. В Америці видав у тому ж видавництві „Паралелі в історії України", а в 1976 році появилася його велика книга „Життя — події — люди". Десять років пізніше вийшла збірка його статтей „У межах зацікавлення", заходам НТШ, яку упорядкувала ред. Ольга Кузьмович і до якої увійшов лише вибір цікавих статтей, яких було до переглянення понад тисяча. В цій останній своїй збірці автор написав „Слово на прощання", вважаючи, що хто закінчує 89 років життя, „тому кожний день і година даровані, а коли хтось мав упродовж 50 років безпосередній стик із читацькою публікою, то „а-б-ц" доброго виховання наказує сказати „слово на прощання".

Однак Господь дарував йому ще майже десять років на працю журналіста і на продовження зустрічей з читацькою публікою.

На жаль, ще лише місяць ділив його життя від рідкісного святкування дня народження у повній свіжості ума і майже щоденному писанні статтей.

Похоронні відправи для Покійного розпочнуться виставленням тіла і Панахидою у п'ятницю, 10-го березня, в Похороному заведенні Бромірського при 221 Воррен вул. у Джерзі Сити. Виставлення тіла між 2-4, а Панахида о год. 7:30 вечора. В суботу, 11-го березня, поминальна Служба Божа відбудеться в УКЦ св. Юра в Ню Йорку, де Покійний був парохіянином, о год. 9:30 ранку, а відтак тіло буде перевезене на український православний цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, де спочине поруч вірної дружини Марії.

Українська...

(Закінчення зі стор. 1)

ється дириґуванням. Він — президент Українського фонду ім. С. Прокоф'єва в Донецькому, фундатор новоствореної хорової капелі ім. М. Леонтовича.

До ЗСА В. Василенко приїжджає вдруге. Під час першого приїзду навесні минулого року на запрошення Мистецького керівника і Головного дириґента Теннессі Опери Дж. Скіпворта було обговорено питання, пов'язані із перспективою проведення міжнародного музичного фестивалю в Донецькому. Дириґент також зустрічався з багатьма представниками мистецького світу, обговорюючи можливості взаємообміну між двома оперовими театрами України і Америки.

Надіємося, що і цього разу маестро Василенко завітає до редакції „Свободи", щоб розповісти нашим читачам про свою діяльність протягом останнього року.

Соліст вищезгаданого концерту у Скоттсдейл, Аріз., лавреат Міжнародного конкурсу ім. Ж. Тібо і М. Лонґ в Парижі, піяніст Володимир Винницький добре знайомий українській громаді ЗСА із своїх численних виступів, про які неодноразово йшла мова на сторінках „Свободи". Нагадаємо нашим читачам, що минулого року він разом із вірменським віольончелістом Ваґрамом Сараджяном виграв нагороду нюйоркської організації "Artists International", в результаті чого В. Сараджянові та В. Винницькому було бескоштовно надано залю Карнеґі Голл для пополудневого концерту, який з успіхом відбувся 13-го листопада минулого року.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У „Свободі" з п'ятниці, 3-го березня ч. 41 в статті „Арештовано директора 'Украфармації' " помилково надруковано, що встановлено продаж 414 немовлят. Згідно з повідомленнями преси України, а також і англомовного щоденника „Ню Йорк Таймс" з п'ятниці, 3-го березня, про точне число проданих немовлят місцева влада відмовилася коментувати, одначе місцеві звідомлення засобів масової інформації твердять, що понад 100 немовлят продано за кордон на адоптування. — Ред.

Ю. Зв'ягільський...

(Закінчення зі стор. 1)

Однак тепер він боїться за своє життя і залишається в Ізраїлі, де як поінформував пресу приятелі допомагають йому фінансово, щоб він міг заснувати там будівельне підприємство. Щоденник „Маарів" подає, що Є. Зв'ягільський має 62 роки і є жидівського роду.

У листопаді 1994 року Верховна Рада України відібрала йому імунітет і розпочала судові дослідження у справі його нелеґальних грошевих махінацій, що коштували Україну 25 міл. дол. На думку Зв'ягільського ці закиди є неправдиві. Заступник прокуратора Ольга Калінка подала в інтерв'ю до української преси в лютому, що група, яка розглядає справу Зв'ягільського повернулася в Україну з-за кордону і рішення чи слід Зв'ягільського заарештувати западе щойно після розглянення усіх прилог до цієї справи.

Ю. Зв'ягільський не дозволив тепер зробити своєї світлини до жидівського часопису, як також не подав своєї адреси, за виїмком ствердження, що він живе в Тель Авіві.